

*Landjuweel te Oirschot, St. Martinus Tongelre
en de alombekende bedelaar.*

HET LANDJUWEEL TE OIRSCHOT

20 oktober 1463.

Het is zeer moeilijk Oirschot van 1463 voor de geest te halen. Dat is haast onmogelijk. Wat was er toen? Niet veel van datgene wat er nu is. Het Maria-Kerkje, d'n H. Eik; meer denkelijk niet.

Het hart van Oirschot moet er toen erg geschonden uitgezien hebben. Niet dat de Geldersen, zoals gebruikelijk, er huisgehouden hadden! Neen, een felle vuurzee had het midden van Oirschot in as gelegd. Dat was in 1462. Toen brandde de St. Pieter met vele dichtbijstaande huizen tot de grond toe af. Wat een ramp was dat!

Waarom juist in die barre tijd het Broederschap van Onze Lieve Vrouw oprichten? Waarom werd toen het Regthuis gesticht? Ja, beiden zijn van 1463. Het Regthuis, thans Raadhuis en de Gilde van O.L. Vrouwe Broederschap. 500 jaar oud! Dat is me wat! Of moet men spreken van 500 jaar „jong”? Ik geloof van wel. 500 jaar „jong”, welke jeugdigheid, frisheid voor wat het gilde betreft al jaren te danken is aan de huidige hoofdman. Ik zeg dit meteen aan het begin van het artikel, als was ik bang het te vergeten.

Wie zou de eerste hoofdman geweest zijn? Dat moet ook een man zijn geweest, die veel liefde had voor zijn Broederschap, voor zijn gilde. Om in die rampzalige tijd de plannen toch door te zetten. In het hart van het dorp zal er misschien zelfs geen herberg zijn overgebleven om de oprichting op genoeglijke wijze tot stand te brengen. Want „De Bonte Os”, „Stad Diest”, „d'n Blouwverver” enz. zullen ook wel een prooi der vlammen geworden zijn. Men zette toch door. Wellicht geholpen door de toenmalige Kapittelheren, elf in getal, en door de regerende Heren van het geslacht der Merodes. Zij zullen ongetwijfeld hun weldadige medewerking verleend hebben.

14 juli 1963.

Landjuweel in Oirschot. Nú is er een prachtige, geheel herstelde, Sint Pieter als achtergrond. Nú een ruim plein omzoomd met het geboomte, dat het geheel gedeeltelijk overschaduwde. Nú zijn er de herbergen met hun typische sfeer. Nóg is er 't Regthuis, 't Raadhuis, met naast zich als wachter de schandpaal. Wat er verder nog is? De guld, de gilden en... de zon, de fleur, 't Bourgondische!

Is onze Burger enthousiast?

Het is feest in Oirschot, feest in 't Brabantse, feest op z'n Brabants! Het gilde van O.L. Vrouwe Broederschap viert vandaag uitbundig feest en heeft daartoe alle gildebroeders naar hun tehuis genodigd. Naar hun Hoofdstad, zoals ooit typerend gezegd werd. Proficiat O. L. Vrouwe Broederschap! Proficiat met je 500-jarig bestaan, met je rijk verleden en met je rijk heden.

Zaterdags was er al een zachte inleiding. Maar de Zondag is de Hoogtij-dag! De Gilden drommen de St. Pieter binnen.

In 1719, eigenlijk nog niet zo heel lang gele-

„De Gildetrom”, periodiek, uitgave van hett Bestuur van de Kring „Het Kwartier van Oirschot”, aangesloten bij de Federatie van Noord-Brabantse Schuttersgilden. Verschijnt vier maal per jaar. Redacteur: C. A. B. A. M. . Schade te Moergestel; redactieraad H. A. J. van Erve te Moergestel; A. J. M. Jacobs te Tilburg en Th. A. van de Ioo te Oirschot. Typografische verzorging en advertenties: Drukkerij „De Hoop” M. C. van de Ven & Zn, Hoogvenestraat 163 te Tilburg, giro 1079769.

Administratie: M. A. P. Adriaansen, Kloosterstraat 9 te Goirle, giro 1139459.

Abonnementen voor niet-gildebroeders: f 1.50 per jaar. Gironr. 1121198 t.n.v. Redactie „De Gildetrom” te Moergestel. Bankrelatie: Boerenleenbank te Moergestel.

den, was het in Oirschot verboden zó de kerk binnen te trekken. Zó? Ja, met slaande trom, vliegende vendels en klinkende viool. Zó is het méér geweest in Oirschot. In 1951 nog. Maar dit was weer overweldigender. De vele vreemdelingen, en onze nieuwe Herder, moet dit aangesproken hebben. Zó de kerk te zien innemen door het echte Brabantse, Ja, het werkelijke Brabantse. Hoe schoon, hoe treffend is het ogenblik, dat de trommels dreunen, de vendels neigen. Dat is onder het hoogtepunt van de H. Mis. De gilden houden vast aan de tradities, aan het oude, aan het ongerepte. Op zulke momenten, in die uren, staan de gildebroeders, deze eenvoudige mensen veelal, open voor al het goede. Dat is schoon.

Een ander aspect. Meer van deze tijd. In het aloude, het oudste van Oirschot, in het zogenaamde Maria-Kerkje, nu bij andere broeders, bij broeders in het geloof in gebruik, spreekt hun Herder, hun Voorganger, vanaf de rijke gebeeldhouwde, preekstoel. Het is goed. Hij vernoemt het Gilde O.L. Vrouwe Broederschap en hij roemt het. Hij feliciteert het Gilde vanaf de kansel.

Voor God, Koningin en Vaderland is de leuze van het Gilde. Nu komt dus Koningin en Vaderland.

Het Gilde treedt naar buiten en meteen staat men voor de feestgenoot, de mede-jubilaris: het Raadhuis. Daarvóór vindt de vendelgroet plaats. Daarónder, ja in de Raadhuis-kelder, voltrekt zich het officiële gedeelte te midden van de voornaamste der gildebroeders en de voornaam-

sten des volks. De ere-wijn werd geschonken onder de jarige gewelven. De twee jubilerenden zijn vereend. Hoe heeft de Burgemeester er gespeechtst? Zoals hij het alleen kan. Enthousiast, vreugdevol, bespreekt en raak! Af!

Na de koffiemaaltijd bij de zusters (dank, echt bedankt, zusters!) liep Oirschot niet langzaam, maar snel vol. Vol. Overstuwde werd Oirschot met het Gildische. Wat heerlijk, welk een schoonheid. De optocht. De kronkelende guirlande slierde door de straten der Hoofdstad.

De straten omzoomd door de Poorters. Ach neen, het is 1963, door de ingezetenen en door de vreemdelingen. De omzomende Poorters noemen is on-echt. Maar bijna elke keten van de kleurige slinger deed wel sterk Middeleeuws aan. Het was één dreun van dieptrommen, één zee van vendels, en overvloed van blinkend zilver. En dat temidden van menigten van mensen, die op dit schouwspel niet uitgekeken kwamen. Men kon zich volzuigen met pure schoonheid uit ons gewest. Men trok door Oirschots oude wijken, maar eveneens door de nieuwere. Want ook daar moet het gilde leven, wil het blijven leven.

De mèrt, hoe kan het anders, is het eindpunt van de slinger. Een laatste groet vóór de ere-tribune, alvorens elke gilde uiteengaat. Niet echt uiteen. Neen, een hergroepering. Een nog schoner schikken van de guirlande. Dat is de opmars. De overdonderende, aanzwellende menigten van het schoonste, van het indrukwekkendste. Het puik van het gildeschoon. Vóór op de tamboers. Dan de Keizers. Dan de Ko-

Vendelier H. van den Oudenhoven brengt de gildegroet aan Deken G. Renders en Burgemeester Ed. Steger van Oirschot.

O. L. Vr. Broederschap, Martien van Genechten, Koning met zijn zilverdragers.

ningen. De Vendeldragers. Zij allen met hun attributen. En dat alles in overvloed en machtig. Groot is dat. En overweldigend. Schitterend. In één woord: Schoon.

De sprekers hebben dit alles om beurten genoemd. De Burgemeester, zelf Ere-Hopman. De Pastoor-Deken, wiens ene benaming eigen is aan het gilde. De Jonkheer, onze Jonkheer, „geheel gilde“. Zij allen spraken in weelderige bewoordingen over dit festijn.

Eén gedachte uit de vele! Zij, en alle genodigden op de ere-tribune, de notabelen, zij allen verbleven op historische grond! Op de plaats van „de ronde Lindjes“ zult ge zeggen? Nee, ik ga verder, veel verder, terug! Op de plék waar vroeger de Schepenen recht spraken. Het recht, het rechtvaardige, dat eigen moet zijn aan de gildebroeders. De grote schilder, Jeroen Bosch, ik mag wel zeggen „Tijdgenoot“ van O.L. Vrouwe Broederschap, wist die plaats kennelijk al. Dat was een gewijde plaats. Dat is 't ook nu. Dáár presenteerde het gilde zich Dáár meldde het zich Dáár is het.

Dat het er nog is danken wij merendeels aan de grote Jan van de Mortel! Ik heb niemand met name genoemd. Ik noem hem. Ik roem hem. Dank daarvoor. Tussen haakjes: de zilveren anjer is goed terecht gekomen!

Het wedstrijd-element komt daarna tot zijn recht. De schutters en standaardrijders uiteraard niet op de mért. Wel de tamboers en vendeliers. Een luisterrijk gezicht. Deze houdt van pijlen, welke raken, áfketzen of de vrije lucht doorklieven. Gene houdt van het rytme

der trommen. Anderen zien liever de kadans der forse standaard-paarden. Van zoemende vendels houdt iedereen! Dit alles is te zien, te genieten.

Langzamerhand is het één dooreenwervelende menigte. Met daartussen fleurige gildebroeders.

Op de terrasjes. In de herbergen. In de valavond tot in de vóornacht. Kleurige gildebroeders. Als bloemen tussen het koren. Het lieflijke temidden van het dagelijks gewas, zij het voornaam gewas. Bloemen welke misschien overwoekerd lijken. Nooit zullen ze overweldigd worden! Daarvoor zijn ze te oud en te jong, 't Verleden in 't heden kwam in Oirschot aan z'n trekken!!

v. d. L.

OPROEP.

Tijdens het Landjuweel te Oirschot hebben twee ongekende vrienden van de gilden, respectievelijk uit Amsterdam en Schiedam een prijs van f 50,— uitgelooft voor de naar hun smaak beste vendelier **in de optocht**. Door de grote drukte en de overbelasting van de commissarissen op dat moment, is de naam van de gelukkige winnaar aan Hoofdman Harry van Nunen niet medegedeeld. Ook „De Gildetrom“ stelt belang in de uitslag van deze onverwachte tweepersoons jury. Wil de gelukkige zich bekend maken?

C. S.

UITSLAGEN

PRIJZEN OPTOCHT.

Mooiste geheel in de optocht beoordeeld door HET PUBLIEK:

St. Theobaldes, Overloon 7.

Mooiste geheel in de optocht gecostumeerd:
1e prijs: H. Bloed, Boxmeer 13; St. Jan, Gassel 40; St. Sebastiaan, Mierlo 81; St. Antonius, Beers 33.

2e prijs: O. L. Vrouw, Aarle Rixtel 24; H. Kruis, Gerwen 41; St. Antonius-Abt, Mierlo-Hout 18; St. Catharina, Eindhoven-Strijp 46; O. L. Vrouw Schuts, Elshout 39.

3e prijs: St. Martinus, Gennep 54; St. Dionysius, Heyen 52; St. Joris, Gemert 68; St. Antonius, Escharen 43; St. Jan Baptist, Leende-Strijp 78.

Mooiste geheel in de optocht ongecostumeerd:
1e prijs: St. Sebastiaan, Oisterwijk; St. Antonius en Barbara, St. M. Gestel; St. Joris, Reusel.

2e prijs: St. Sebastiaan en Barbara, Moerges-
tel; St. Barbara, Dinther; St. Catharina, Helmond.

3e prijs: St. Willibrordus, Heeswijk; St. Sebastiaan, Hilvarenbeek; St. Joris, Middelbeers; St. Hubertus, Drunen.

Mooiste uitgebeelde levende Patroonheilige:

1e prijs: St. Barbara, Dinther.

2e prijs: St. Martinus, Eindhoven (Tongelre).

3e prijs: St. Catherina, Nuenen Boord.

MOOISTE NAR.

1e prijs: St. Willibrordus, Casteren.

2e prijs: St. Sebastiaan, Hoogeloon.

Oudste tamboer op Gildetrom.

J. v. d. Mortel, Vught, St. Catharina.

Oudste Gildebroeder die de optocht te voet heeft meegelopen.

L. Konings, Esch, St. Willibrordus.

Gildedansen.

1e prijs: St. Joris, Oirschot.

2e prijs: St. Sebastiaan, Aerendonck, België.

Mooiste en beste combinatie ruiter met standaard te paard.

Oisterwijk, St. Barbara.

Mooiste Koning.

Jos Zegers, Tilburg, St. Joris.

Standaardrijders in de optocht.

1. St. Antonius Abt, Mierlo-Hout.

2. St. Odulphus, Best.

3. St. Hubertus, Berkel.

TENTOONSTELLING

Mooiste Gildeboeken:

St. Catharina Eindhoven, Stad.

Mooiste Gildevaan oud:

1e prijs: H. Kruis, Gerwen; St. Joris, Someren.

Mooiste Gildevaan nieuw:

1e prijs: St. Hubertus, Berkel.

2e prijs: St. Antonius abt, Mierlo-Hout.

3e prijs: Ambrosius, Loon op Zand.

Mooiste en best onderhouden Gildezilver.

1e prijs: St. Catharina, Eindhoven (stad)

2e prijs: St. Joris, Nieuwkuijk

Mooiste Papegaai.

St. Willibrordus, Heeswijk.

Mooiste Gilde-attributen.

St. Catharina, Vught.

STANDAARDRIJDEN

Standaard rijden op het tournooiveld:

1e prijs: St. Antonius Abt, Mierlo-Hout.

2e prijs: St. Odulphus, Best; St. Hubertus, Berkel.

3e prijs: O.L. Vrouw, Eersel; St. Barbara, Dinther.

Standaard: St. Joris, Udenhout.

VENDELEN INDIVIDUEEL

Vaandel klasse:

- 1e prijs: J. v. Dooren, St. Catharina Strijp,
2e prijs: A. Beks, St. Barbara, Vught,
3e prijs: J. v. Rooij, St. Catherina Vught.

Klasse A

- 1e prijs: F. Louers, St. Sebastiaan, Oirschot,
2e prijs: Konings, St. Willibrordus, Waalre; De Louw, H. Kruis, Gerwen,
3e prijs: R. Hurakx, St. Joris, Stratum; Bax, St. Jan, Leende-Strijp.

Klasse B

- 1e prijs: P. Ras, St. Jan, Soerendonk,
2e prijs: Van Berkel, St. Barbara, Vught; J. van Rooij, H. Kruis, Gerwen,
3e prijs: C. Smits, St. Antonius, Eschharen; M. Vermeulen, St. Martinus, Tongelre; C. Vromans, St. Hubertus, Berkel.

Klasse C

- 1e prijs: Dams, St. Joris, Stratum,
2e prijs: Liebrege, St. Willibrordus, Casteren; Hendriks, St. Theobaldus, Overloon; Konings, St. Willibrordus, Waalre.
3e prijs: W. v.d. Berk, H. Kruis, Gerwen; J. de Brouwer, St. Sebastiaan, Diessen; W. Schilders, St. Barbara, Oirschot,
4e prijs: W. Kuijk, St. Catharina, Vught; Willems, St. Dionysius, Heijen.

VENDELEN GROEPEN.

Groepsvendelen 4 of 5 personen.

- 1e prijs: St. Jan, Soerendonk.
2e prijs: St. Willibrordus, Waalre; St. Sebastiaan, Diessen,
3e prijs: St. Hubertus, Berkel-Enschot; St. Catharina, Vught.

TROMMEN INDIVIDUEEL

Trommelen en roffelen op Gildetrom:

- 1e prijs: W. v. d. Eijnde, St. Joris, Gemert,
2e prijs: M. v. Grinsven, Esch; Th. Michelbrink, H. Sacrament, Hulsel; J. v. d. Mortel, St. Catharina, Vught,
3e prijs: T. v. Lieshout, St. Joris, Someren; A. Bongerts, St. Antonius, Cuyk; Th. v. Nunen, St. Barbara, Oirschot; J. v. d. Zande, St. Sebastiaan, Mierlo.

Trommen en roffelen op half-diep trom, muziek of andere trom:

- 1e prijs: Vermeulen, St. Joris, Zes Gehuchten,
2e prijs: J. v. d. Kruisen, St. Theobaldus, Overloon,
3e prijs: L. v. d. Wijdeven, St. Willibrordus, Casteren; A. Klaassen, St. Antonius en Martinus, Cuyk; Vijseldonck, St. Willibrodus, Waalre.

Trommelen en roffelen Adspiranten:

- 1e prijs: Joke Teeuwen, St. Joris, Budel,
2e prijs: A. Sterken, St. Joris, Gemert; Th. Badh, St. Antonius, Cuyk,
3e prijs: J. Gooren, Salvator Mundi, Oeffelt; W. Weiten, St. Sebastiaan, Mierlo.

Bazuinblazen:

- 1e prijs: St. Joris, Stratum,
2e prijs: A. Donkers, Salvator Mundi, Oeffelt.

TROMMEN GROEPEN

Trommen op Gildetrom:

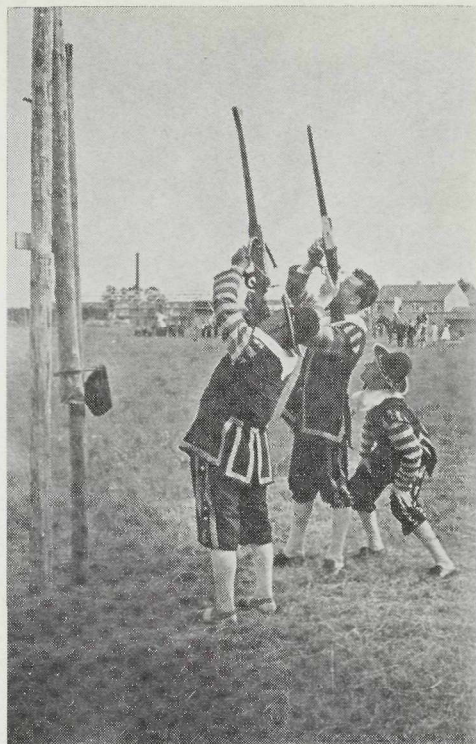
- 1e prijs: St. Joris, Stratum,
2e prijs: H. Kruis, Gerwen; St. Joris, Gemert.

Trommen op diverse trommen:

- 1e prijs: Salvator Mundi, Oeffelt,
2e prijs: St. Martinus, Cuyk.

Trommen met bazuinen:

- 1e prijs: St. Willibrordus, Casteren.

SCHIETEN

Geweer

Koning

Koningskruis: St. Joris, Enschoot, penning van Prins Bernhard, J. v. Weert.

- 1e prijs: St. Sebastiaan, Mierlo, Hurkmans,
2e prijs: St. Martinus, Eindhoven, Tongelre, C. v. d. Nobele,
3e prijs: St. Joris, Geldrop, Zes Gehuchten, Fr. Beks,
4e prijs: St. Hubertus, Berkel, Van Helvoirt.

Kampioen

- 1e prijs: St. Jan, Kaatsheuvel, v. Wijgerden,
2e prijs: St. Martinus, Eindhoven, Tongelre, H. Swinkels.

Korps

- 1e prijs: St. Antonius, Beugen,
2e prijs: St. Joris, Udenhout; St. Joris, Eindhoven, Vlokhoven,
3e prijs: St. Sebastiaan, Udenhout; St. Sebastiaan, Cuyk Vianen; Theobaldus, Overloon.

Personeel geldprijs

- 1e prijs: Th. v. Kemenade, St. Joris, Eindhoven Vlokhoven f 15,—,
2e prijs: B. Schoenmakers, St. Joris, Udenhout f 12,50,
3e prijs: Van Spaandonk, St. Hubertus, Berkel f 10,—,
4e prijs: Van Tuyl, St. Joris, Eindhoven, Vlokhoven f 7,50.
5e prijs: Th. Swinkels, St. Theobaldus, Overloon f 5,—.

Handboog op doel

Koning

Koningskruis: St. Willibrordus, Casteren,
Kampioen: St. Willibrordus, Casteren.

Korps

1e prijs: St. Willibrordus, Casteren.

2e prijs: St. Sebastiaan, Oisterwijk.

Personeel

1e prijs: v. d. Hout, St. Joris, Tilburg.

2e prijs: J. Jacobs, St. Joris, Tilburg.

3e prijs: v. Hoof, St. Joris, Tilburg.

Handboog op wip

Kampioen: St. Sebastiaan, Diessen.

Korps

1e prijs: St. Sebastiaan, Lage-Mierde.

2e prijs: St. Sebastiaan, Oisterwijk.

3e prijs: St. Sebastiaan, Diessen.

Personeel

1e prijs: Veron, Lage Mierde.

2e prijs: Nouwens, Diessen.

3e prijs: B. Kramer, Diessen.

Kruisboog op wip

Koning

Koningskruis: St. Joris, Oirschot, A. Vander-
voort, Penning, H. M. de Koningin.

Kampioen:

1e prijs: G. Nouwens, St. Joris, Middelbeers.

Korps

1e prijs: St. Sebastiaan, Oirschot.

2e prijs: St. Barbara, Oirschot; St. Joris, Reusel.

3e prijs: St. Joris, Oirschot; St. Joris, Hooge-
Mierde; St. Jan, Soerendonk.

Personeel

1e prijs: G. v. d. Wal, Oirschot.

2e prijs: G. Hermans, Middelbeers.

3e prijs: A. Vandervoort, Oirschot.

4e prijs: A. v. Gisbergen, Hooge Mierde.

5e prijs: v. d. Put, Hapert.

6e prijs: Habraken, Oirschot.

7e prijs: F. de Biessen, Oirschot.

Kruisboog op doel

Kampioen: v. d. Hout, St. Joris, Tilburg.

Korps

1e prijs: St. Joris, Tilburg.

2e prijs: St. Ambrosius, Lage-Mierde.

Voetboog

Korps

1e prijs: St. Odulphus, Best.

Onze Patroon-Heiligen

H. Barbara (Feestdag 4 december)

De H. Barbara, martelares, was de dochter van Discorus, een heiden uit Nicodemië in Bithynië. Zij was een leerlinge van de grote Origenes, een invloedrijk Christelijk schrijver en leider van de Catechetenschool van Alexandrië.

Wegens haar overgang naar het Christendom werd Barbara door haar vader aangeklaagd, vervolgd en aan de rechter overgeleverd.

Zich geheel aan God overgevend, verdroeg zij de vreselijkste martelingen gedurende de lange tijd, dat zij in de kerker was opgesloten. Volhardend in haar geloof werd zij in de 3e eeuw onder de regering van Maximus (235-238 n. Chr.) ter dood gebracht door haar vader zelf. Als beul onthoofde hij zijn dochter, maar werd ter zelfde tijd door de bliksem getroffen en gedood.

De H. Barbara wordt bijzonder aangeroepen om van God de genade te verkrijgen van een zalige dood. De verering hier te lande nam toe in de 15e eeuw. Zij werd een der 14 noodhelpers en beschermde tegen onweer en vuur. Vele kerken bezaten een altaar aan de H. Barbara gewijd. In de kerk van Tilburg werd reeds een altaar aan de H. H. Dymphna en Barbara gefundeerd op 9 mei 1439. Ook parochiekerken verkozen de H. Barbara als patrones o.a. te Breda, Dreumel, Herwijnen en Ravenstein.

Ook is haar verering meer bekend geworden na het mirakel van Gorkum in 1448.

In het huis van de slager Henricus Kok ontstond des nachts een hevige brand. Er bevond zich een grote som geld in het brandende huis. Bij zijn poging om het geld in veiligheid te brengen werd de slager onder de brandende puinen bedolven. In die nood riep hij volgens zijn dagelijkse gewoonte de H. Barbara aan voor een zalige dood — het afsterven na de H. H. Sacramenten ontvangen te hebben. De H. Barbara verscheen hem en leidde de slager met brandwonden overdekt uit het brandende huis. Hij begaf zich naar het huis van zijn dochter, ontving het H. Oliesel en ontsiep in de Heer.

Vele gilden kozen haar tot patrones. Zij was standvastig in het geloof, dat door de gilden beschut werd tegen de bliksem en het vuur der vervolgers.

De H. Barbara werd ook de beschermheilige van de artillerie, die het vuur gebruikte tegen aanvallen van de vijand. Ook de mijnwerkers kozen haar tot patrones.

De gildebroeders van Sint Barbara mogen haar vooral aanroepen voor een zalige dood, nu hun beschermende taak niet meer met wapengeweld uitgeoefend wordt.

A. J. M. Jacobs, vaandrig,
St. Jorisgilde Tilburg.

Restauratie van Gildeschatten

Levering van Koningsschilden, medailles etc

Erkend Goud- en
Zilverreparatie-inrichting

JOS. HEEREN

Ringbaan Oost 62 — Telefoon 22437 — TILBURG

Zilveren Anjer voor J. van de Mortel!

AMSTERDAM, 2 juli — Prins Bernhard heeft vanochtend als regent van het zijn naam dragend fonds tijdens een bijeenkomst in het gebouw van de Nederlandse Handel Mij. te Amsterdam aan vier personen de zilveren anjers uitgereikt. Voor dit jaar werd de zilveren anjer o.a. verleend aan de heer J. B. C. M. van de Mortel (60) uit Vught, directeur van de 's Hertogenbosche Brandwaarborg Maatschappij van 1841. Aan de heer Van de Mortel is de zilveren anjer verleend wegens: „zijn enthousiaste, vruchtbare en rijk gescliakeerde activiteiten, waarmede hij de oude gilden in Noord-Brabant uit hun kwijnend bestaan tot nieuwe bloei heeft gebracht, zijn voortdurende waakzaamheid ten opzichte van de ware aard en het positieve karakter van dit wel zeer specifieke facet van het Brabantse leven, de grote kennis en het zuivere inzicht, waarmede deze pionier, voorvechter en beschermer van onmisbaar cultuurgoed al jaren werkt aan de inrichting en uitbouw van een gildenarchief, dat voor het gedocumenteerd vastleggen van de geschiedenis der gilden van eminent belang moet worden geacht, zijn grote verdiensten als leider en organisator van vele bijzondere manifestaties op dit gebied.”

In zijn persoonlijk woord tot de heer Van de Mortel zei, de prins, dat terwijl diens dagelijks arbeidsterrein, de brandverzekering, hem vooral met de ernst van het leven en met de vergankelijkheid van alles confronteert, het werk waarvoor hem de onderscheiding wordt verleend ten nauwste verband houdt met de superieure ernst van de hogere dwaasheid, de ernst van het spel. „Dat ook de wijsheid van het dwaze door u metterdaad wordt gediend wekt geen verwondering gezien de grote naam, die uw geboortestad 's Hertogenbosch op dit punt heeft verworven, aldus de prins.

Naschrift Redactie:

Het Bestuur van de Kring „Het Kwartier van Oirschot” en de redactie van „De Gildetrom” uiten hierbij hun vreugde over de welverdiende hulde, welke Z.K.H. Prins Bernhard op geen mooiere wijze aan Jan van de Mortel had kunnen brengen voor zijn ongelooflijke en nimmer aflatende verdiensten voor ons zo dierbaar gildewezen. Een ieder die Van de Mortel persoonlijk kent, en dat zijn er velen, weet, dat naast zijn vele andere activiteiten op sportief en sociaal gebied de gildemannen en alles, wat daarmee samenhangt, hem het meest na staan.

Dat hij niet alleen een veelzijdig bestuurder en gildebroeder is, doch ook zijn kennis en liefde

voor onze prachtige oude tradities aan zoveel mogelijk anderen wil mededelen, blijkt toch wel uit de rond 150 spreekbeurten, welke gildebroeder Jan in de loop der jaren in ons gewest heeft gehouden: altijd belangeloos en vaak onder moeilijke weer- en reisomstandigheden. Men mag ons hier misschien van partijdigheid beschuldigen, maar van alle zilveren anjers, waarmede Z.K.H. overigens zeer zuinig is, heeft deze het volmaaktst aan zijn doel beantwoord. Een stralende Van de Mortel vertelde ons op het Vrijthof bij het Landjuweel te Oirschot onder oorverdovend tromgeroffel, schetterende trompetten en juichende gildebroeders, dat hij blijer was met zijn zilveren anjer dan met tien hoge onderscheidingen!

Dit typeert de man ten voeten uit. Bij de ontelbare gelukwensen, die onze Federatie-ondervoorzitter, Kringvoorzitter, Deken en Tamboer van St. Catrien, mocht ontvangen, waren ongetwijfeld ook de onze, doch wij willen hieraan toevoegen, dat wij vurig hopen, dat God deze eminente figuur nog lange jaren in ons midden zal laten, voor zijn gezin, zijn vrienden, zijn gildebroeders.

Carol Schade.

St. Oedenrode en zijn Gilden

Bij een bezoek, dat de Heemkundekring „De Heerlijkheid Oirschot” in juli j.l. aan haar collega's in St. Oedenrode bracht, kwam het gesprek op de afwezigheid van een gilde in St. Oedenrode. Een dorp waar zich een gilde uitstekend zou thuisvoelen en waar gildefeesten zouden tieren.

Bij het gesprek over gilden, gildefeesten e.d. bracht een jeugdig lid van de Heemkundekring van St. Oedenrode naar voren, dat hij thuis nog enige vuile platen had, welke misschien van „zoiets” afkomstig waren. Dit lid, Jonkheer v. Rijkevorsel-v. Kessel, zoon van de oud-burgemeester van St. Oedenrode, rept zich naar huis en bracht de stukken mee. Inderdaad „ze zagen er uit”. Maar, na provisioneel de platen gepoetst te hebben, kwamen er twee schitterende zilveren papegaaien te voorschijn en één groot rond zilveren schild met daarop kleine rondjes, waarin ettelijke namen van koningen gegraveerd stonden. Het bleken allemaal oerrechte Rooijse namen te zijn! Onder de ene papegaai hing een beeltenis van St. Catharina, terwijl het grote ronde (konings-)schild een afbeelding van St. Barbara bevatte. Deze laatste heilige was omsingeld door het opschrift: Fecit + DNS - FRANCISCUS DE HO-VIHEM ME + FIERI.

Natuurlijk bracht dit onder de Rooijenaren enthousiasme te weeg en speciaal bij Jonkheer v. Rijkevorsel-v. Kessel, die een neef bleek te zijn van onze voorzitter van de federatie.

Hij zou de geboorte- en overlijdensdata van de koningen nagaan, ten gemeentehuize informeren naar eventuele oude paperassen, enz. enz., ten einde aldus licht te brengen in de Rooijense gilden-historie. Kortom de Rooijense Jonkheer zou trachten meer te weten te komen en zelfs pogingen in het werk stellen St. Oedenrode weer een gilde (terug) te geven. De Oirschotse heemkundigen, die tevens gildelid zijn, adviseerden hem hoe in deze het beste te handelen. Zij brachten tevens naar voren, dat na de heroprichting het Rooijense gilde zich nu wel „moreel” verplicht zou voelen zich aan te sluiten bij het „Kwartier van Oirschot”! Hetgeen m.i. juist zou zijn.

Maar... toen de gesprekken zover gevorderd waren was het middernachtelijk uur genaderd, of beter gezegd, overschreden. Hetgeen niet inhoudt, dat het de Jonkheer geen ernst was met zijn toezegging pogingen tot heroprichting te doen. De redactie van „De Gildetrom” is zeer benieuwd naar het resultaat van de Rooijense onderzoeken en is gaarne bereid met raad en daad bij te staan.

Veel succes en tot in 19... (zoveel) op 'n... Rooij's Gildefeest!!

v. d. L.

GILDEBROEDERS !

Voor **UW WAPENS** (Walther, JGA, etc.)

UW MUNITIE (Winchester, RWS, ICI, slaghoedjes en kruit)

Voor **UW HANDBOGEN** (Seefab, fiberglas)

UW PIJLEN (met of zonder punt)

Jan van Berkel, Wapenhandel

HEUVEL 9 — TILBURG

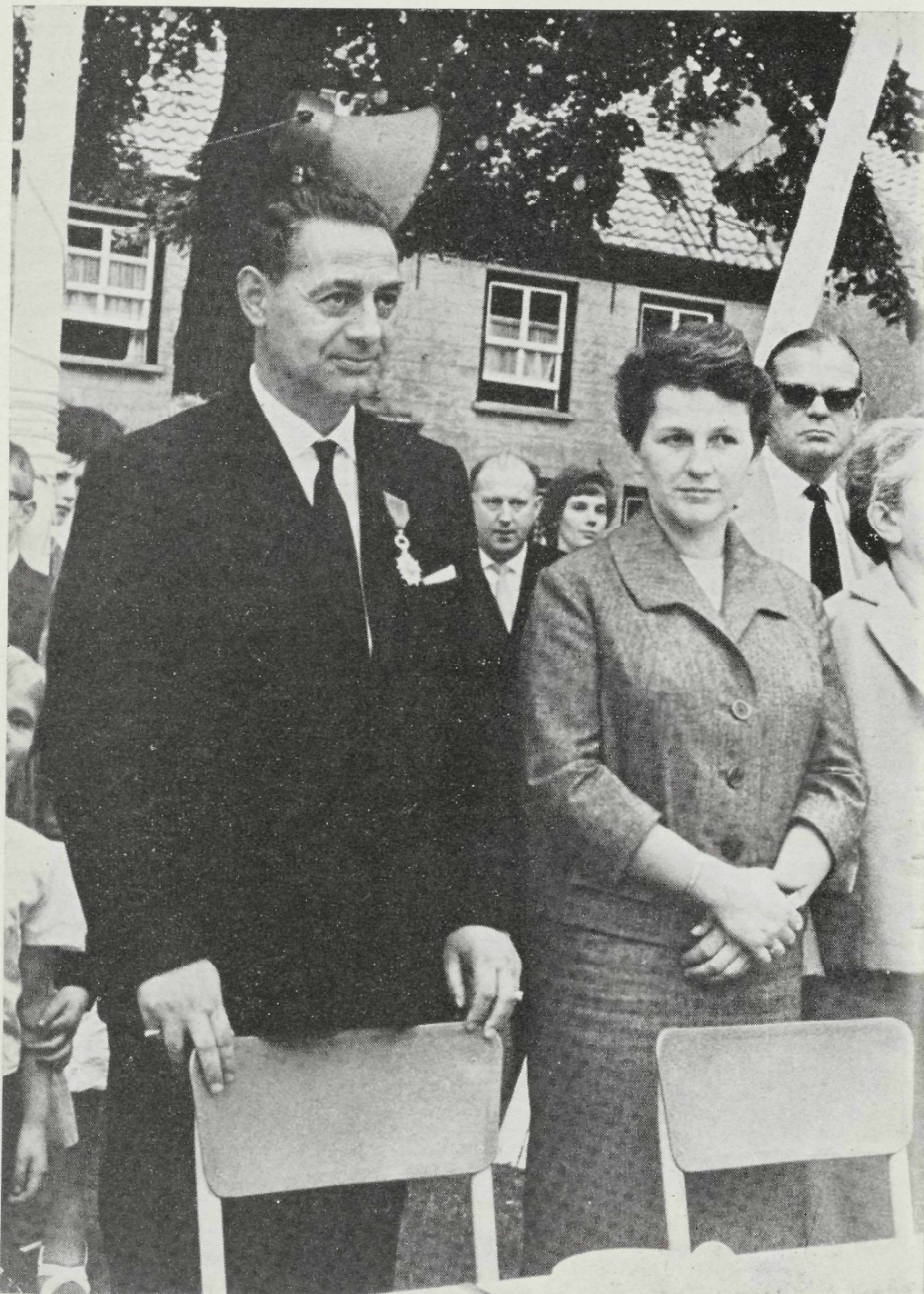

de Kroon's Bierbrouwerij

Oirschot

DE maker van DE Gildedrank

KRING-NIEUWS

HILVARENBEEKS EERSTE BURGER: BELGISCH RIDDER.

Burgemeester Meuwese van Hilvarenbeek is door Z.M. Boudewijn, Koning der Belgen, benoemd tot Ridder in de Kroonorde van België.

De benoeming werd burgemeester Meuwese medegedeeld door Z.E. Baron F. X. van der Straten, ambassadeur van België in 's-Gravenhage. De onderscheiding werd uitgereikt in de hal van het Hilvarenbeekse gemeentehuis tijdens de opening van de Groot-Kempische Cultuurdagen. Zij viel burgemeester Meuwese ten deel vanwege zijn vele verdiensten voor de culturele betrekkingen tussen Nederland en Vlaanderen.

De Redactie van „De Gildetrom” biedt gildebroeder Meuwese haar meest hartelijke gelukwensen aan met deze uitermate hoge onderscheiding.

Oud-Strijder

Op het Landjuweel te Oirschot spraken wij de Heer Theodoor Th. J. M. van de Wiel uit Geldrop, indertijd een der beste vendeliers van ons gewest. Op dezelfde plaats, waar wij deze vitale gildebroeder spraken, draaide hij met 35 anderen (er waren toen nog geen klassen) 40 jaar geleden en won de eerste prijs.

Nog steeds vendelt hij bij St. Catharina en Barbara, Geldrop, in de vaandelklasse. Theodoor is 20 jaar lid van de Jury Vendelen voor de Kring Kempenland. Wij vonden het belangrijk genoeg dit onofficiële jubileum naar voren te brengen en onze hulde te betuigen aan een echte gildebroeder van de oude stempel.

C. S.

Een mooie geste

Het Gilde Sint Sebastiaan te Oirschot ontving ten geschenke de bekende boeken over De Schuttersgilden en Schutterijen van Noord-Brabant door J. A. Jolles.

Het inschrift vóór in de boeken luidt als volgt:

„Deze twee boeken, in één band gehouden, over het gildewezen in Noord-Brabant wa-

ren eigendom van Jan Peeters, Hopman van het Gilde Sint Sebastiaan te Oirschot van 1948 tot zijn overlijden op 17 december 1951.

Door zijn kinderen, Magda en Martien, zijn deze boeken geschonken aan het Gilde St. Sebastiaan, gevestigd in Hotel Princée te Oirschot.

Maart 1963”

Een prachtig bezit voor het gilde en een mooie geste van de kinderen Peeters. Ook dit gebaar is weer een ruggesteun voor de nagedachtenis aan Hopman Jan Peeters.

v. d. L.

Naschrift Redactie:

De geste van de kinderen Peeters mag als zeer uitzonderlijk genoemd worden. Bovengemelde boeken, welke practisch het enige werk vormen van betekenis in Nederland, zijn uitermate zeldzaam, reeds lang niet meer in de handel en gaan vaak in voorkomende gevallen van hand tot hand. Zo is ook de redactie van dit blad dit kostbare werk kwijt geraakt. Mocht iemand, die deze regelen onder de ogen komen, te binnen schieten, dat hij deze boeken ter leen ontvangen heeft van een collega-gildebroeder, dan gaarne bericht aan de hoofdredacteur, tel. 04243—370. Bij voorbaat hartelijk dank.

GILDE ST. SEBASTIAAN EN ST. BARBARA MOERGESTEL.

Landjuweel van Vlaanderen.

Het Gilde St. Sebastiaan en Barbara te Moergestel kreeg de vererende uitnodiging om deel te nemen aan de grote Gildefeesten de Haacht (België) op zondag 9 juni i.l. Onder uitzonderlijk mooie weersomstandigheden werd per bus de reis gemaakt. Hoe is het echter mogelijk, en wat is het jammer dat er bij een gilde met zulk een aantal leden, slechts zo weinigen gebruik maakten van deze uitermate mooie en plezierige buitenkans.

Voor degenen die wel meegingen werd het een prachtige dag, als we de onweersbui vergeten welke losbrak, op het moment dat plm. de helft van de 76 gilden uit België, Frankrijk en Nederland, op het feestterrein binnen waren. Na dit korte onprettige intermezzo werd het programma verder afgewerkt. Door diverse autoriteiten werden toespraken gehouden en aan alle genodigde gilden werd een prachtig houten wandbord aangeboden. Met dit souvenir werd in allerbeste stemming de terugreis aanvaard, waarbij het opviel dat de terugreis aanmerkelijk langer duurde, dan de heenreis.

J. H. A. Buijnsters.

RECTIFICATIE.

In ons vorig nummer op pagina 381 onder het hoofd „Slecht Bericht” is een onjuiste mededeling gedaan aangaande het St. Jorisdigle te Goirle. Het „Slecht Bericht” blijft echter van kracht, daar bedoeld digle volhardt in zijn houding niet aangesloten te willen blijven bij onze Kring „Het Kwartier van Oirschot”. Wat echter wel onjuist gebleken is, dat er geen sprake is van interne moeilijkheden, dat er momenteel leden zijn en dat het digleleven bloeit, aldus Hoofdman L. C. Brok.

Red.

Onze Patroonheiligen in het openbaar

Het is reeds een oude gewoonte, dat openbare plaatsen, zoals pleinen, straten, stegen en wegen, gedoopt werden naar een bekende patroonheilige van de gilden. De St. Jorisstraat kan men alom tegenkomen, zoals te 's Hertogenbosch en te Tilburg. Doch een hele wijk lijkt ons tot op heden wel een unicum. Dit bijzondere feit vindt thans plaats in de Oirschotse diglebuurt, waarvan wij gaarne hierbij enig commentaar geven:

De diglebuurt omvat de Hopmanstraat, de Keizersweg, de Koningstraat, Schutsboom, Vendeliersstraat, Blazoen, St. Sebastiaanstraat, Kruisboog, Lievevrouwestraat, Vuurslag, St. Barbarastraat, Narrenplein, Harnasweg.

Voorts lopen deze wegen uit op een dwarsweg, welke reeds lang de St. Jorisstraat heette; St. Joris is dus niet vergeten, integendeel. Ter toelichting: Feitelijk zou het moeten zijn: onze Lievevrouwebroederschapstraat, maar dat vonden de vroede vaderen toch te lang. Alle straten zijn op dit moment nog niet aanwezig, grotendeels op papier. In de loop van dit jaar komen de huizen aldaar klaar en kunnen de straatnaambordjes worden aangebracht. Zoals gij ziet, zijn sommige namen zonder toevoeging van het woord „straat”, „weg” of „plein”.

Al bij al dank aan het gemeentebestuur van Oirschot om de gilden levendig te houden in een „gildenbuurt”.

v. d. L.

Hervormde Kerk

Dat ook niet alleen de Katholieke gemeenschap medeleeft met een gildefeest, is bij gelegenheid van het Landjuweel te Oirschot overduidelijk gebleken, daar op de zondag van dat feest de weleerwaarde Heer Ds. J. van den Berg, Hervormd predikant aldaar, de gemeente voorging in een bijzonder waardige en stijlvolle predikatie over het gildewezen in het algemeen, en de O.L. Vr. Broederschap, die het Landjuweel organiseerde, in het bijzonder. Het moge tot verheugenis stemmen, dat de broederlijke gedachte, welke toch het belangrijkste onderdeel uitmaakt van het digleleven, zich ook uitstrekt tot andersdenkenden, hierbij zelfs voorgedaan door hun geachte Herder.

C. S.

GILDE ST. MAURITIUS GOIRLE.

Patroonsfeest

Op maandag 23 september vierde het digle haar jaarlijks patroonsfeest. Om kwart voor acht waren de gildebroeders aanwezig in het gildenhuis vanwaar men met het vaandel en onder tromgeroffel naar de parochiekerk St. Jan de Doper marcheerde alwaar een H. Mis werd opgedragen.

Na de H. Mis werd de eed van trouw aan de kerk afgelegd. Daarna ging men naar het gemeentehuis waar dezelfde handelingen werden gedaan. Daarna marcheerde men naar het gildenhuis waar een goed verzorgde koffietafel stond te wachten. Om 11 uur stond een prijsverschietsing op het programma, waarbij iedere gildebroeder een mooie prijs in ontvangst kon nemen.

Des avonds om 7 uur kwamen de gildebroeders met hun dames wederom in het gildenhuis bijeen. Hoofdman M. Adriaansen heette allen welkom, speciaal een woord van welkom aan onze erelieden. Wegens ziekte kon onze beschermvrouwe niet aanwezig zijn en wij wensen haar een voorspoedige beterschap.

Omstreeks 8 uur zaten allen aan een goedverzorgde Brabantse koffietafel. De avond werd opgeluisterd door een humorist die er de stemming inhield. Bij het einde van de feestavond dankte de hoofdman allen en speciaal de humorist en de hospes en de feestcommissie die deze dag had georganiseerd.

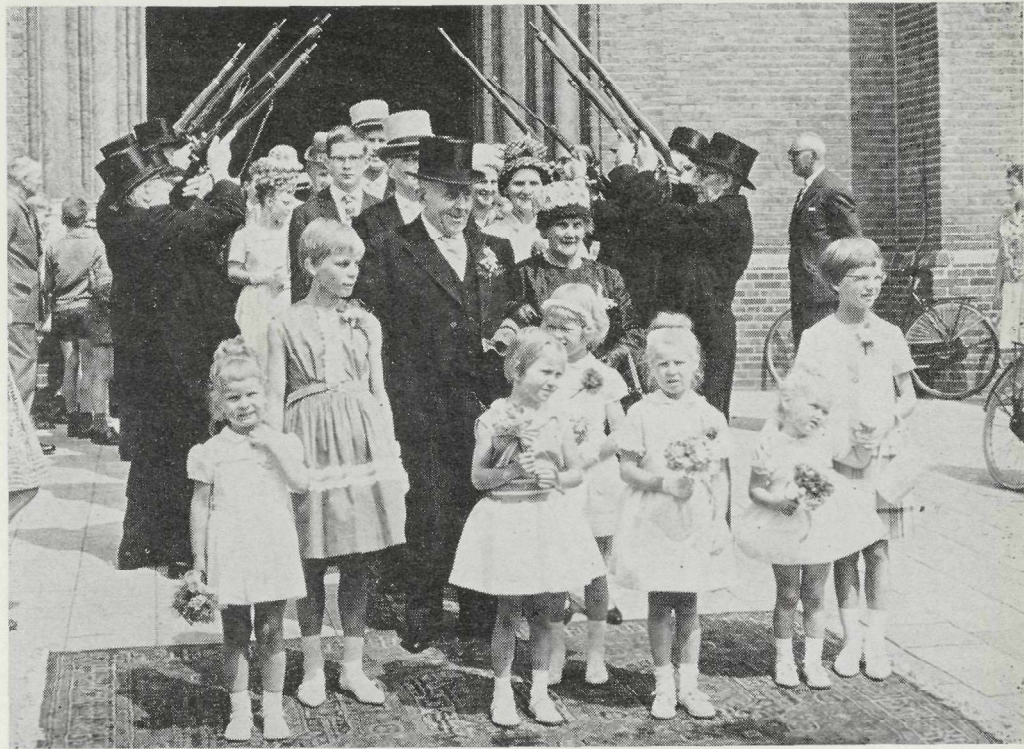
Ook werd deze dag de wisselbeker aan Jos Verhagen uitgereikt die voor een jaar houder werd van deze beker, hij won deze met 36 van de 40 punten, een prestatie van deze jonge schutter.

Tevens werd hem een zilverinsigne op de borst gespeld voor het behaalde kampioenschap over 1963. Proficiat.

Hoofdman M. A. P. Adriaansen.

Ook voor uw Gilde-hoed

Gouden Bruiloft van Kees van Gils

GILDE ST. DIONYSIUS TE TILBURG.

Donderdag 4 juli j.l. vierden Gildebroeder Kees van Gils en zijn echtgenote onder grote belangstelling hun Gouden Huwelijksfeest. Gevolgd door hun talrijke kinderen en kleinkinderen trok het paar 's morgens naar de St. Anna-kerk voor een solemne H. Mis van Dankbaarheid.

Bij het verlaten der Kerk was een erehaag van Gildebroeders van St. Dionysius present om het sympathieke echtpaar onder de geheven geweren uitgeleide te doen naar Goirle, waar de verdere dag werd doorgebracht.

Aan het ontbijt werd een bandje afgedraaid met de gelukwensen van hun oudste zoon, Father John, welke als missionaris in Hawaï werkzaam is.

Hoezeer het gouden paar wordt gewaardeerd, bleek overduidelijk uit het grote aantal belangstellenden welke tijdens de receptie acte de presence gaven.

Bijzonder attent was het bezoek van het Bestuur van het Goirlese Gilde St. Mauritius, dat vergezeld van hun dames hun oud-koning en mede-heroprichter kwam feliciteren.

's Avonds trad St. Dionysius in vol ornaat aan voor een vendelgroet, hetgeen zeer op prijs werd gesteld, gezien het hartelijke applaus dat vendelier Scheffers ten deel viel.

Met welgekozen woorden huldigde Hoofdman van Huijgevoort zijn Gildebroeder — sinds meer dan veertig jaren — en zijn echtgenote, waarna de oudste aanwezige zoon een hartelijk dankwoord sprak namens de gehele familie. De spontaan aangeboden „aai uit de kōrf” werd onder geanimeerde kout genuttigd waarna het feestende gezelschap zich aan tafel begaf en het Gilde met dreunende trommen afmarcheerde.

Kees nog vele jaren in goede gezondheid met je echtgenote en tot de diamanten bruilof.

—o—

Zondag 21 juli bood de Gouden Jubilaris een grote prijsverschieting aan. Begunstigd door het prachtige zomerweer werd met enthousiasme gestreden om in het bezit te komen van een der vele fraaie prijzen.

M. C. van de Ven.

Hoendervangers

TILBURG - PIUSPLEIN 3
VELDHOVENSTRAAT 50

Gilde St. Dionysius heeft een nieuwe Koning

Een hartelijk onderhoud tussen de Burgemeester en de nieuwe Koning.

Jan Segers draagt voor 3 jaar het zilver.

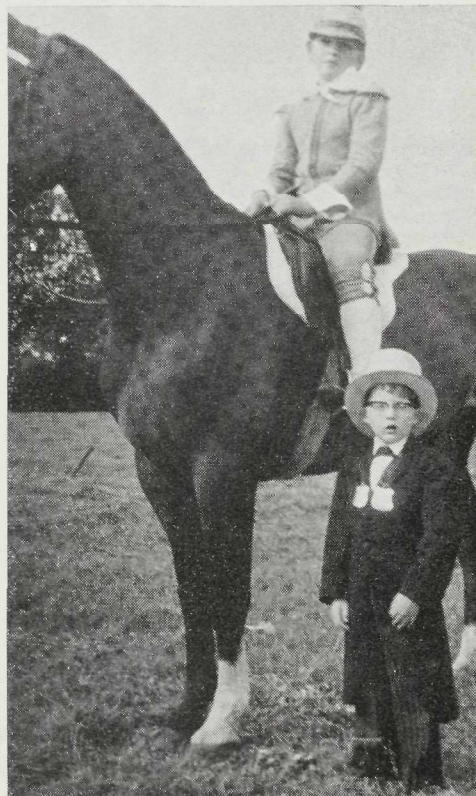
Maandag 26 augustus, de oude Kermismaandag, werden de Gildebroeders bij het krieken van de dag door het geroffel der Gildetrommen gewekt. Twee tamboers in uniform, begeleid door twee Gildebroeders in voorgeschreven tenue, zegden aan om 1 uur aanwezig te zijn in het Gildehuis voor het traditionele koningschieten. Het zuster-gilde „St. Joris” was gewoonte-getrouw aanwezig voor het afhalen en bleek voor allen een openbaring. Voor het eerst liepen Koningin en Hofdames in vol ornaat mee in de stoet, het geheel een aparte tint gevende. Nadat de Hoogedelachtbare Heer Burgemeester Mr. C. J. Becht en de Hoogerwaarde Heer Deken van Oort de vogel hadden „gevrijdt”, werd na een felle strijd door de 73 jarige Jan Segers het laatste stuk omlaaggehaald.

Na de voorgeschreven handwassing en het betreden van het vaandel door de nieuwe Koning trokken beide Gilden naar de Pastorie van 't Heike, waar de nieuwe Koning aan de Kerkelijke overheid werd voorgesteld. Na de ere-wijn en de aangeboden sigaren, werden de Gilden voor het eerst in de geschiedenis ontvangen op het luisterrijke Paleis-Raadhuis.

In geanimeerde kout verbroederden de Gilden met de vroede vaderen en waren een dankbaar onderwerp voor de aanwezige fotografen.

Ook onze vendelier liet zich niet onbetuigd en zijn zoontje bewees gereed te staan, om straks het vaandel van zijn vader over te nemen. Na een tractatie in het „Oranje Hotel” — waar de nieuwe koning de scepter zwaait, — volgde nog een gezellig samenzijn in het Gildehuis. Een waardig slot van een ouderwetse Gildedag.

M. C. van de Ven.

*Wellicht een toekomstige Koning?
De houding heeft hij!*

DANKBETUIGING

Dat u op ons huwelijksfeest met ons meeleeft, heeft er toe bijgedragen, dat het voor ons allemaal een onvergetelijke dag is geworden. Voor alle goede wensen en uw gewaardeerde belangstelling, die wij mochten ondervinden, zeggen wij u, ook namens onze kinderen en wederzijdse ouders, heel hartelijk dank.

Jan Th. M. Toorians
Mia E. Toorians-van de Hurk
Frans Jantje
Pierre Fritsje

Willibrordusstraat 4 juli 1963 Loon op Zand

Koningschieten St. Joris te Diessen

Op maandag 2 september (kermismaandag) stond Diessen in het teken van een Gildedag, daar het koningschieten was van het Gilde St. Joris, daar de periode van Koning Fr. Timmermans ten einde was en de Gildebroeders van St. Joris elkander zouden bekampen om het Koningschap voor 6 jaar in de wacht te slepen. Nadat de oud-Koning de Heer Fr. Timmermans door de Gildebroeders was afgehaald om naar de H. Mis in de St. Willibrorduskerk te gaan, welke dienst werd opgedragen voor de levende en overleden leden. Na deze H. Mis trok men in optocht naar het Gildehuis Timmermans. Daar aangekomen brachten vaandrig en vendeliers de vaandelgroet. Daarna werd aangezeten aan een koffietafel. Om 10 uur kwam het Gilde St. Sebastiaan de Gildebroe-

ders van St. Joris ophalen. Voorafgegaan door fanfare St. Willibrordus (deze was in gloednieuwe uniformen gestoken) met muziek en wapperende vanen en vendels en tromgeroffel naar de Burgemeester Otjens en Pastoor Vogels. De beide Hoofdmannen verzochten deze om de Koningsvogel te bevrijden en trok men naar de plaats achter het Gildehuis, waar de strijd zou worden gestreden. Na het spelen van het Wilhelmus door de fanfare schoten Pastoor Vogels, Burgemeester Otjens en Kapelaan Langenhoff, hoofdman Timmermans en oud-koning Fr. Timmermans elk drie schoten, doch de vogel die door de beide hoofdlieden naar zij meenden zeer vast was opgesteld, kwam niet naar beneden. Nu wierpen de Gildebroeders zich in de strijd. Men verwachtte dat dit nog een tijd zou duren, ja zelfs de koningsvogel nog wel los gezet zou worden, kwam deze toch onverwacht door een goedgericht schot van de oud-Koning Fr. Timmermans naar beneden. Men had nog zo graag enige tijd deze vinnige strijd hebben gadegeslagen. Fr. Timmermans was wederom voor 6 jaar koning en zou het hem gelukken na deze 6 jaar nog eens de Koningsvogel te schieten, zou hij het Keizerschap waardig zijn. Intussen had de Standaardrijder het grote nieuws naar de echtgenote van de Koning overgebracht.

De Gildebroeders trokken nu naar de Pastorie om de nieuwe koning aan Z.E.H. Pastoor voor te stellen. De Pastoor verzocht de Besturen van beide Gilden binnen te komen om een glaasje te drinken op de nieuwe Koning. Daarna trok de stoet naar het klooster. Daar brachten de vendeliers van beide Gilden en Gildegroet aan de Eerw. Zusters, die zeer door de Eerw. Overste en zusters op prijs werd gesteld en het Gilde St. Joris een gesloten couvert aanboden. Om 1 uur kwamen de Gildezusters in het Gildehuis om de koningen af te

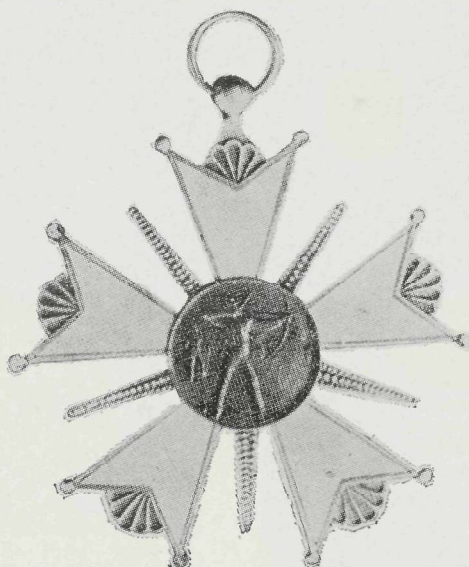
Drinkt *Sprint* limonades!

Fabr. Firma Jos. de Kroon

Telefoon 2214 - Oisterwijk

Bekers
Medailles
Kransen
Takken
Plaquettes
Statuettes
Vaantjes
Wimpels
Insignes
Enorme voorraad

Gilde-
schilden
Konings-
kruizen

in echt zilver
en verzilverd
Eigen fabrikaat
Mooie gravure
In eigen ateliers

Ferdinand Klaassen

Prijzen voor elke sport — Juwelier

Ons 77e jaar Kerkstraat 35, 's Hertogenbosch, Tel. 04100-34716 Ons 77e jaar

Kerstbomen

H.H. Handelaren, reserveert thans reeds Uw
partij kerstbomen en kerstgroen. Grote keuze
in alle maten vanaf 1 m.

Bevragen: Adm. Landgoed „Oude Hondsborg”
Postbus 2 — Moergestel

halen in de Willibrordusstraat. Daarna werd aangezet aan een goed verzorgd diner. Om 5 uur kwamen Gildebroeders en Gildezusters van Gilde St. Sebastiaan de nieuwe Koning en Koningin feliciteren en bracht de Heer W. P. v. Gils ook de felicitatie van het Bestuur van Kring Oirschot. Daarna werd er tot 8 uur nog gezellig onder elkander feest gevierd, doch wegens de kermis werden om 8 uur de Gildefeesten gesloten. Om dit voort te zetten in kermisvermaak enz. Diessen heeft wederom een mooi Gildefeest gevierd en is door beide Gilden dan ook in een uitbundige vrolijkheid gevierd.

W. P. v. Gils, Diessen.

ST. SEBASTIAAN OIRSCHOT.

St. Sebastiaan weer winnaar.

Voor de tweede keer is een door de gemeente beschikbaar gesteld wisselschild in het definitieve bezit van het gilde St. Sebastiaan gekomen. In de vierde ronde van de verschietsing dit jaar behaalden St. Sebastiaan 20 punten; St. Barbara 19 punten, O.L. Vrouwe Broederschap 17 punten en St. Joris 16 punten. De totalen van dit jaar waren respectievelijk 65, 60, 51 en 50. Ook in de 1960 en 1961 werd St. Sebastiaan winnaar. Na drie maal winnen wordt het schild eigendom. De hoogste schutter in de 4e ronde was T. Raaymakers van St. Joris met 6 punten (6 pijlen). Hoogste schutter van het seizoen was de gildebroeder H. Louwers van St. Sebastiaan met 20 punten (4x6 pijlen).

GILDEN MOERGESTEL.

Op Kermismaandag 8 juli werd door de drie gilden St. Joris, St. Sebastiaan en Barbara en St. Catrien gekampt op de kruisboog op de

bomen van St. Joris nabij het gildehuis 't Draai-boomke. Tevoren had Pastoor van den Boogaard een H. Mis gecelebreerd in de Parochiekerk St. Johannes Onthoofding. In de beste stemming werd er gekampt, waarbij allen tweemaal drie schoten moesten lossen op de twee bomen. Eigenlijk was St. Sebastiaan aan de beurt om koning te schieten, doch de koning maakte van zijn recht gebruik dit één jaar uit te stellen, het werd dus een onderlinge prijsverschietsing.

Uitslag St. Joris:

1. G. van Kempen, 2. C. Kouwenberg, 3. P. Hoeven.

Uitslag St. Sebastiaan en Barbara:

1. H. v. d. Loo, 2. J. v. d. Wouw, 3. M. de Laat.

Uitslag St. Catrien:

1. A. Denissen, 2. H. Wolfs, 3. W. van Dijk. Mede dank zij het mooie weer en de opgewekte sfeer was het een dag, die de drie Moergestelse gilden weer nader tot elkaar bracht. In het gildehuis van St. Joris werd nog lang nagepraat.

Red.

ST. ODULPHUS BEST.

Maandag vierde het St. Odulphusgilde het patroonsfeest. Deze feestdag werd ingezet met een H. Mis in de parochiekerk van de H. Odulphus, waarna de gildeleden te gast waren in het gildehuis, café Roche-Bekkers. Hierna trokken de gildeleden in vol ornaat naar de „Schutsboom“, waar de traditionele schietwedstrijden plaats vonden, met de voetboog, een oud wapen dat nergens meer in gebruik is in Brabant. Na een sportieve wedstrijd wist de heer Ant. Beerens de koningstitel te veroveren op zijn rivaal, de heer Arn. van Rijsel. 17-6-1963, v. d. L.

B I S D O M B L A D

In de aloude Sint Jansklokken van 26 juli troffen wij een artikel van de bekende schrijver Bert Stevens over het gegeven: Wat is vrije tijd eigenlijk, overpeinzingen bij een gildefeest. Afgezien van het feit, dat deze auteur duidelijk naar voren heeft laten komen grote sympathie en bewondering voor het gildeleven te koesteren, zo ziet hij dit toch als een vrijetijdsbesteding, doch besluit zijn artikel met de volgende slotbemerking:

Het sierlijke behendigheidsspel van het vendelzwaaien, de belangeloze strijd om het vogeltje in de top van de mast, waarom de schutters vechten met hun handbogen en voetbogen en buksen, het begint aan betekenis te verliezen. En dat is jammer, want in die vorm van vrijetijdsbesteding was het religieuze element nog sterk geïntegreerd in het ontspanningselement. Maar de tijd gaat vooruit en als de oude gilden ons niet meer boeien, dan is het onze taak om nieuwe

vorm en inhoud te geven aan het hoge menselijke goed van de vrije tijd.

Dit laatste deed ons in de pen klimmen en de redactie van het Bisdomblad van wederwoord dienen. Hieronder volgt ons schrijven alsmede het antwoord van de redactie van het Bisdomblad, terwijl wij voor de verleende plaatsruimte van ons ingezonden stuk en het antwoord daarop ten eerste dankzeggen.

C. S.

Met verontwaardiging las ik het overigens hoogst zonderlinge artikel van Bert Stevens in uw geacht blad van 26 juli, inzake het verliezen aan betekenis van het hedendaagse gildewezen.

Afgezien van het feit, dat schrijver zich permitteert om het scheppen van de wereld een vrijetijdsbesteding van God te noemen, kan ik hier stellen, dat deze auteur, die kennelijk wel gevoel voor onze gildewoonten en -gebruiken weet op te brengen, wel bijzonder slecht op de hoogte is van de huidige gang van zaken.

De indrukwekkende opmars van Koningen en hoofdlieden, voorafgegaan door de verenigde tamboers, gevolgd door de vendels.

In geen jaren is de belangstelling voor alles, wat gilde heet, niet alleen bij de betrokkenen zelf, gezien het steeds groter wordende aantal jonge mensen, doch in wijde kringen daarbuiten zo opvallend toegenomen, hetwelk ook blijkt uit het steeds groeiende aantal abonnementen van niet-gildebroeders op „De Gildetrom”. (Redactie: „De Hooge Braaken”, Moergestel). Schrijver zal vermoedelijk het landjuweel te Oirschot niet hebben bezocht. Hij had dan een bijna volmaakte gildedag kunnen medemaken, waar 3000 gildebroeders met vaen, trom en wapen op ontroerende wijze hun geloof beleden aan God, Koningin en Vaderland. Bert Stevens heeft blijkbaar nooit begrepen, dat het gildewezen met vrijetijdsbesteding slechts zijdelings te maken heeft. Het voortzetten van de aloude tradities van onze voorvaderen met alle verplichtingen daaraan verbonden, het eerbiedigen en steunen van het wereldlijk en kerkelijk gezag, het bevorderen van kameraadschap en wederzijds begrip, het hulp bieden, waar de medemens in nood verkeert, gildebroeder of niet, het bezoeken van zieken, het begraven van doden, het medewerken aan feestelijkheden, kortom het delen van lief en leed van de gehele gemeenschap, waarin zij verkeren, en die op nog zovele Brabantse dorpen en ook steden een niet weg denkbare schakel in de gemeenschapsketen vormen.

C. A. B. A. M. Schade,
ondervoorzitter Kring
„Het Kwartier van Oirschot.”

We hebben het artikel van de heer Stevens er nog eens op na gelezen, maar we vinden

geen schuld in hem: aan de hele sfeer van het artikel is te merken dat hij zeer sympathiek tegenover het gilde staat. Ook ons blad doet dat: dat is algemeen bekend. Maar niemand zal de heer Stevens kunnen tegenspreken als hij beweert dat de oude glorie der gilden voorbij is. Daarom erg blij zijn met wat nog bestaat en vooral met de herleving van menig gilde, maar laten we van de andere kant de zaak niet overtrekken.

Jaarvergadering

Kring

op zaterdag

9 november

te Hulsel

Landjuweel 1963

De markt blonk weer van 't gildezilver
Ons dorp weer het zonnige midden
Waarheen dit feest de gilden riep

Weer werd hier als zovele malen
Een schouwspel opgevoerd zó groot
Dat iedereen het moest herhalen
„Het gilde leeft en is niet dood!”

De historie kreeg een levend aanschijn
De eeuwen trokken hier voorbij
Men kon het lezen op de schilden
't Stond in de vaandels rij na rij

Men zag de stoere gilde-lieden
Man voor man uit ons gewest
Dragend hunne orde-tekens
Ja dit was Brabant op z'n hest

En velen nog van ver gekomen
Sloten aan in de grote stoet
Zij brachten samen op ons marktveld
Aan Kerk en Staat een vendel-groet

En ons dorp ontving hen allen
Met een door d'eeuwen gildetrouw
Door toedoen van de Broederschap
Het Gilde van Onze Lieve Vrouw

Gildebroeders dankt den Hemel
Dat gij samen zó kunt zijn
Dat gij in dees jachtend leven
Uw blazoën houdt even rein

Houdt Uw traditie steeds in ere
Laat Uw vendels zwaaien toch
Weet dat gij boven alles
'n Stuk cultuur blijft heden nog.

Ontvang de dank van Oirschots mensen
Uit ons schoon Gilde-kwartier
Waar gij zonder enige wanklank
Hebt gehad ook veel plezier

Laat de wereld dan maar jagen
Voor velen is álles teveel
Blijft gij optrekken als ze 't vragen
Naar 'n Gilde-Landjuweel

H v. d. Eijnde.

Nieuws van buiten de Kring

Eerste Landjuweel van Vlaanderen te Haacht

Onweder maakt voortijdig einde aan kleurrijke optocht.

Haacht was zondag te klein voor de tientallen tamboerkorpsen, voor de schetterende marsmuziek van tientallen buksschutterijen, de duizenden gildebroeders en gildezusters, kruisboogschutters, dansgroepen uit Antwerpen, Limburg, Oost- en West-Vlaanderen, de sterke schutterij uit Nederland en de folklorische dansgroep uit Nantes.

Voor de tweede maal koning.

Zaterdag reeds is het eerste Landjuweel van Vlaanderen gestart; 23 Brabantse gilden waren opgekomen om deel te nemen aan de koningsschieting van Brabant.

De heer Verbesselt, opperhoofdman van Brabant, las het reglement voor. Joris Lambrechts, koning van Brabant tijdens de laatste schieting, kreeg de drie traditionele voorkeurschoten, maar de inspanningen der laatste dagen deden zijn schoten ver uit de richting belanden. Later kreeg hij de kracht terug, zijn schoten werden secuurder en scheerden keer op keer het geel en rood van de oppergaai. Intussen waren de schutters reeds aan de achtste beurt toe. Victor Daf en P. Vanderkelen, onderscheidelijk van de St. Sebastiaangilden Scherpenheuvel en Gooik, mikten niet minder juist, maar tot een treffer kwam het niet. De heer Verbesselt kondigde na de 9e ronde aan dat alle koningen aan hun gildebroeders een „rondje” zouden moeten betalen zo de oppergaai na de tiende ronde nog stond. Dit baatte, want Joris Lambrechts trof met de 10e pijl de oppergaai.

Onder toejuichingen werd Joris Lambrechts, die aldus voor de tweede achtereenvolgende maal koning van Brabant werd en tevens aan zijn gilde de titel schonk van het eerste Landjuweel, van overal gelukgewenst. De heer Verbesselt overhandigde hem de lange koningsvogel. Traditiegetrouw bood de koning hierop in het Breugels Gasthof de koningswijn aan de koningen van de andere gilden aan. Onder de aanwezigen noteerden we de burgemeesters Feyaerts (Haacht) en Neckaert (Rotselaar), notaris Nieuwland, graaf de Liedekerke, notaris Tuurlinckx, de hoofdman van de Nederlandse schutterijen en een Frans folkloristische groep uit Nantes.

Ook het Haachts gemengd zangkoor St. Cecilia en de twee plaatselijke turnkringen traden op.

Bonte optocht.

De prachtige inzet van zaterdag liet het beste verhoppen voor zondag. De 74 groepen, waarvan sommige meer dan 40 man sterk, waren allen op het vastgestelde uur ter plaatse en de organisatie van de optocht verliep zeer vlot. Bijzonder de Nederlandse gilden uit Reusel, Berkel, Moergestel en Tongerlee, met hun versieringen en rijke klederdracht liepen in de kijker. De Limburgers — meer dan 600 man sterk — vormden met hun buksschutterijen een attractie.

De stoet trok van de Rijmenamse Steenweg naar het feestterrein op Breughelgasthof, waar op de eretribune de personaliteiten hadden plaats genomen. Wij bemerkten: Z.E.H. deken Verlooy, burgemeester Feyaerts, de heer Paul

Rock, afgevaardigde van minister van Elslan-
de, de heer Vandenborre, secretaris-generaal
van het ministerie van Nationale Opvoeding
en Cultuur. Het feestterrein was weldra omge-
toverd in een bont ballet met schitterende kleu-
ren en feestelijke vlaggen. Toen kwam de eer-
ste regenvlaag de orde verstoren. De stoet die
nog maar half op het terrein was gekomen,
leide stil en het uurrooster liep hopeloos in de
war.

Gildegeest nog levendig.

Ook nadat al de groepen op het terrein aan-
gekomen waren bleef het onweder over Haacht
trekken en vaagde keer op keer de feestweide
leeg. Het was spijtig, maar koning Joris Lam-
brachts verklaarde in zijn toespraak gelukkig
te zijn om het geweldige succes dat de Haacht-
se gilde mocht oogsten met het inrichten van
het eerste landjuweel. Hij dankte alle gilden
en volkskuntsgroepen. Burgemeester Feyaerts
was er fier over, dat de gilde van zijn gemeen-
te uitverkozen werd om dit eerste landjuweel in
te richten.

Hierop nam de heer Verbesselt het woord. In
een bezielende toespraak riep hij alle gilden op,
verder het spoor te blijven volgen. De gilde-
geest is nog levendig en zal, dank zij de ver-
broedering die thans te Haacht heeft plaats-
gehad, opnieuw doordringen tot die gilden die
zich hebben afgescheiden. De idee van de gilde
zal opnieuw worden rondgedragen door Bra-
bant, Antwerpen, Limburg, Oost- en West-
Vlaanderen. Het bewijs van levenskracht werd
zopas op overtuigende wijze geleverd. De gil-
den zullen niet meer met de wapens strijden
zoals voorheen, maar het bewijs leveren van
hun cultuur en standing. De aandacht die zij in
het land opwekken zal hen helpen opnieuw
plaats te nemen in het rijke Vlaams cultuur-
patrimonium. Z.E.H. deken bracht hierop de
groet van de Kerk, die zich verheugt in alles
wat mooi en goed is.

Hierop werd de vaderlandse hymne aangehe-
ven, waarna de Vlaamse Leeuw werd gezon-
gen. De heer Verbesselt overhandigde ten slot-
te het zilveren ereteken van Z.M. de Koning
aan Joris Lambrechts, die tevens de wisseltro-
fee van het landjuweel toebedeeld kreeg.
9 juni 1963. Red.

DORP IN REP EN ROER VOOR

Leugenvogel

UDENHOUT, 6 aug. — Het gilde St. Sebas-
tiaan in Udenhout kan er op hogen, zoveel
mogelijk oude gebruiken te handhaven. Zo ook
is het gesteld met het schieten op de „leugen-
vogel”. Drie weken voor het koningschieten
wordt de leugenvogel opgesteld, een houten
vaste vogel. Zo mag dan ieder lid van het
gilde St. Sebastiaan en St. Joris een keer op
deze leugenvogel schieten.

Het verliezende gilde moet een tractatie beta-
len aan het andere gilde. Om nu de eerste te
zijn, heeft het gilde St. Joris, toen zaterdag de
leugenvogel stond opgesteld in Udenhout, we-
tende, dat St. Sebastiaan pas maandag van
plan was om te gaan schieten, in het holst van
de zaterdagnacht de geweren ter hand geno-
men, en het hele dorp wakker geschoten. St.
Sebastiaan en de politie werden door luide
knallen gealarmeerd, en haastten zich naar het
schietterrein. De politie nam het zeer sportief
op, maar St. Sebastiaan zette zich verbeteren aan
het schieten... en wist nog voor St. Joris de
vogel van de paal te schieten, wat hen allen
een tractatie opleverde.

Leugenvogel.

Het bericht over het afschieten van de leugen-
vogel dient enigszins gecorrigeerd; het trach-
ten af te schieten van deze vogel, die zater-
dag jl. geplaatst werd, mocht naar oud ge-
bruik eerst aanvangen op de eerste werkdag
na de plaatsing in casu maandag jl., niet za-
terdag zelf. Bij de beide gilden St. Joris en
St. Sebastiaan bestond in gildeijver het voor-
nemen in de vroege maandagmorgen zich van
deze trofee te gaan verzekeren; leden van St.
Sebastiaan togen echter al middernacht naar
de schietbaan. Toen leden van St. Joris al
vroeg ter plaatse kwamen, bleek St. Sebastiaan
reeds in het bezit van de afgeschoten leugen-
vogel en verwierf hiermede het recht op trak-
tatie door de verliezende gilde, welke trak-
tatie zal plaats hebben vrijdagavond 9 augustus in
het clubhuis Boslust.

Drinkt

Bavaria-Bier

3-Es Limonade

BAVARIA-BROUWERIJ — LIESHOUT

**Voor de moderne lijn
in uw drukwerk**

„de Hoop”

M. C. van de Ven & Zonen

Hoogvensestraat 163, Tilburg, Telefoon 25444

**De drukkers
van „de Gildetrom”**

Gevonden voorwerpen

Rond zilveren schildje, vermoedelijk afkomstig van stok, opschrift J. W. Wijters, Koning en Standaardrijder St. Jorisgilde 1851.

Klein zilveren schild vermoedelijk verloren op de Kringdag te Hulsel, slecht onderhouden (bevestiging) en waarop met moeite staat te lezen St. Sebastiaan Koning van de L..., geen plaatsnaam en jaartal, daar dit totaal is weggevreten.

Te bevragen „De Hooge Braaken”, Moergestel.

Vragenbus

Verschillende vragen bereikten de redactie over de toekenning door de desbetreffende jury's voor gecostumeerde en ongecostumeerde gilden in de optocht.

Antwoord: een gecostumeerd gilde dient in zijn geheel een uniform te dragen, of wat daar min of meer mede strookt. Een gilde, dat wel geuniformeerde standaardrijders, tamboers en vendeliers heeft, doch waarvan koning, hoofdman en gildebroeders sjerp met hoed dragen, is niet gecostumeerd.

Dringend verzoek

De redactieraad van „De Gildetrom” zal zich tot het uiterste inspannen om het Kerstnummer op tijd te doen verschijnen. Daartoe doet zij een dringend beroep op alle secretarissen van de bij de Kring aangesloten gilden op tijd, in dit geval uiterlijk 15 november, alle gildenieuws in te zenden.

Ook wordt gaarne copie ingewacht van diegenen, die menen een bijdrage te kunnen leveren, welke wetenswaardig en leerrijk is voor onze lezers.

Behalve de vaste abonnementen voor de aangesloten gilden, stijgt het aantal abonnementen van niet-gildebroeders. Tracht in eigen kring hiervoor belangstelling te wekken. Het abonnement van 4 exemplaren per jaar kost thans nog f 1.50, doch zal in de toekomst een kleine verhoging moeten ondergaan. Deze extra bijdrage alsmede die van advertenties, zijn dringend nodig om ons blad in stand te houden. Iedere jaarvergadering komt dit punt weer aan de orde, niemand wil het blad missen, maar

COGNAC

„DE OUDE KOETSIER”

Marque déposée

De „Op fust gerijpte” Vieux

*Door liefhebbers
het meest gevraagd !*

Een kwaliteitsproduct van
ANDRÉ KERSTENS N.V.
TILBURG

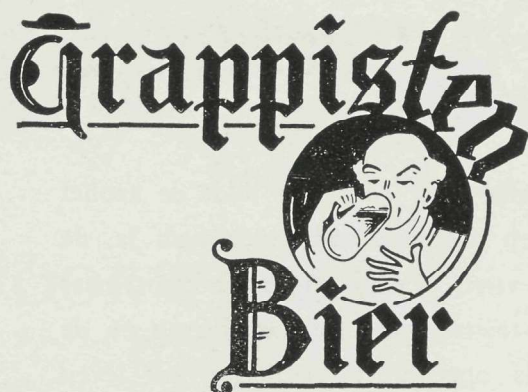
Vraagt uw leverancier

wat doet men ervoor? Een handjevol mensen werken er inderdaad hard voor en degenen, die niet ingewijd zijn, weten niet, wat ons bescheiden blad nog aan tijd, geld en werk kost. De grootste beloning is het medeleven van

U allen. Er zijn nog vele gilden, die maar enige abonnementen hebben. De prijs kan toch werkelijk geen bezwaar zijn.

„DE GILDETROM” Uw lijfblad.

R. R.

*Een
eeuwenoude
traditie*

GULF motoroliën en doorsmeervetten

volgens officiële smeerschema's voor alle merken tractoren en landbouwmachines

N.V. Oliehandel v.h. van Vollenhoven & Smulders

Nieuwlandstraat 41 - Telefoon 04250-23620 - Tilburg

Vaandels - Vlaggen

PUNAPPEL

Torenstraat 3

's Hertogenbosch

de Gilde viert!

De Gilde viert zo luidt de aanhef van een heel oud vaderlands lied. Ja, de Gilde viert, al naar dat te pas komt, maar als de feestklanken zijn verstorven en de vendels opgeborgen, herneemt het leven van alledag zijn rechten, het leven met zijn risico's op velerlei gebied.

Zorg er voor, dat U daar-
tegen zo veel mogelijk gedekt bent

en zoek deze dekking bij een instelling,
die reeds een mensenleeftijd lang heeft
bewezen, dat zij ieders vertrouwen verdient

Déze instelling:

VERZEKERINGEN
van de N. C. B.

Tilburg, Spoorlaan 50, Tel. 20080 (0 4250)